

ZVESTOBA V PRIČEVANJU RESNICE

LIC. JOŽE OBLAK

Govor na spominski proslavi v Slovenski hiši,
v nedeljo, 2. junija 2013

V času druge svetovne vojne je bil slovenski narod žrtev treh totalitarnih sistemov: fašizma, nacizma in komunizma. Nemci, Italijani in Madžari so okupirali Slovenijo in slovenski narod se je upravičeno uprl okupaciji ter nasilju fašizma in nacizma.

To pripravljenost slovenskega naroda pa je zločinsko zlorabila komunistična partija za izvedbo svoje revolucije in je slepo sledila ukazom Sovjetske zveze, ter je po podpisu nemško-sovjetske pogodbe leta 1939 kolaborirala z nacisti in fašisti. Skupni cilj teh kolaborantov je bil boj proti demokratskim državam Evrope in partija je šele po nemškem napadu na

ZSSR, 22. junija 1941, spremenila svoje stališče.

Ob začetku vojne je živelo na slovenskem ozemlju v Jugoslaviji približno 1.400.000 prebivalcev a KPS je imela samo 600 članov, ki so si poiskali zaveznike, predvsem krščanske socialiste in levičarske Sokole in tako je OF trdila, da je postala predstavnica vsega slovenskega naroda. Že 16. septembra 1941 je KPS odločila, da po njej ustanovljeni slovenski narodnoosvobodilni odbor »v boju proti okupatorju edini predstavlja, zastopa, organizira in vodi slovenski narod na vsem ozemlju.« In drugi odlok še natančneje izraža to izključnost: »Vsak partizan sme ubiti na licu mesta kogarkoli bi zalotil z orožjem v roki in ne bi pripadal OF«. KPS in OF sta si torej nasilno in popolnoma nezakonito prilastili izključnost do upora proti okupatorju in do prevzema oblasti, da sta potem dosledno in z nasiljem začeli izvajati revolucijo po boljševiskem zgledu iz leta 1917. Potem, ko so si partiji zatrdno pridobili oblast v OF, so s tako imenovano Dolomitsko izjavo 1. aprila 1943 odžagali vse te svoje zaveznike.

Ne smemo pozabiti izrazito protiversko usmerjenost komunizma. Aleksander Solženicin v razpravi *Kako je komunizem zadušil Rusijo* pravi: »Svet še ni poznal takega ateizma kakor je marksistični: organiziran, militanten, agresiven.« Ta ateizem ni obrobni element komunistične politike, ampak je njena osrednja os. Oznanjevalec resnice in velik prerok je bil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Dobro je poznal nasilje vseh treh totalitarizmov. V svoji dobroti je skušal pomagati ljudem v stiski in s svojimi intervencijami pri okupatorskih oblasteh mnoge rešil ne glede na njihovo versko ali ideološko pripadnost. Odločno je obsojal vsako nasilje in si zato nakopal sovraštvo OF. Na Miklavževno nedeljo leta 1943 je škof dr. Gregorij Rožman v pridigi izjavil: »Do zadnjega bom trdil in učil, da je brezbožni komunizem največje zlo in najhujša nesreča za slovenski narod.« Tako je za KPS postal vodnik protirevolucije in bil po vojni v odsotnosti obsojen na 18 let zapor, češ da je vodil izdajalsko dejavnost in služil okupatorju. Škof Rožman je nato živel v tujini, obiskoval slovenske begunce in umrl v Clevelandu 16. novembra 1959. Po dolgih sodnih postopkih se je dokazalo, da je bil krivično obsojen in so šele letos, 13. aprila, prenesli njegovo truplo in ga slovesno pokopali v ljubljanski stolnici, kakor se spodobi.

Ljudje, zlasti na deželi, so se znašli v neznosnih razmerah. Podnevi so trpeli pod nasiljem okupatorjev, ponoči pa so jih ropali in ugrabljali OF gverilci-partizani. V obrambi življenja in imetja so bili prisiljeni prijeti za orožje in se upreti revolucionarnemu terorju, tako so spontano nastale Vaške straže, ki so se pozneje razvile v domobranstvo. Ta upor je bil moralno upravičen in po mednarodnih konvencijah dovoljen. Revolucionarni teror je narod prisilil v povezavo z okupatorjem, ker so provokacije partizanov povzročile strahotne represalije tega nad nedolžnim ljudstvom: streljanje talcev, odvažanje v taborišča, mobiliziranje mož in fantov v vojsko, preseljevanje celih družin.

Prva postojanka Vaških straž je bila v Št Joštu nad Vrhniko, hribovska vas ob nemško-italijanski meji, ki se je uspešno obranila ob partizanskem napadu 24. julija 1942 in tako postala zgled samoobrambe vsem drugim krajem po Sloveniji.

(Nadaljuje na 4. strani)

Obsodili so Janšo

Ljubljansko okrajno sodišče je preteklo sredo, 5. junija obtožene v zadevi Patria, predsednika SDS Janeza Janšo, lastnika Rotisa Ivana Črnkoviča in brigadirja Toneta Krkoviča, spoznalo za krive kaznivih dejanj, povezanih z dajanjem ali sprejemanjem daril za nezakonito posredovanje v postopku izbora in nakupa finskih oklepnikov. Pred stavbo sodišča se je v podporo Janezu Janši zbralo več sto ljudi, ki so nad odločitvijo sodišča ogorčeni. O razsodbi v zadevi Patria so poročali tudi številni tuji mediji, med njimi BBC, Reuters ter hrvaški mediji. Janša je povedal, da je bil celoten proces proti njemu politično motiviran.

Po predlogu tožilstva je sodišče Janšo obsodilo na dve leti zapora, Črnkoviču in brigadirju Tonetu Krkoviču pa je prisodilo 22 mesecev zaporne kazni. Vsi bodo morali plačati še po 37.000 evrov stranske denarne kazni, kljub temu, da že od začetka sojenja septembra 2011 zatrjujejo, da so nedolžni ter da je proces politično motiviran. Po

oceni obrambe obtožni predlog ni bil popoln oziroma očitki niso bili konkretizirani, kar onemogoča učinkovito obrambo. Večina dokazov pa je bila po trditvah obrambe nezakonita. Pred stavbo sodišča se je v podporo Janezu Janši zbralo več sto ljudi, ki so nad odločitvijo sodišča ogorčeni.

»Balkanske bojovnike ste osvobodili, osamosvojitelje pa zapirate!«, se je razlegalo po megafonu pred sodno palačo. Množica je razvila veliko slovensko zastavo, prepevala slovenske domoljubne pesmi in vzklikala ime predsednika SDS. Razlegala pa se je tudi slovenska himna.

Janez Janša je na tiskovni konferenci povedal, da je bil celoten proces proti njemu politično motiviran. »Jaz nikoli v življenju v zvezi s Patrio, z ljudmi, ki so skupaj z mano v tem sodnem postopku, ali ki se kakorkoli drugače omenjajo v zvezi s tem postopkom, nisem bil v nobenem stiku.« Odvetnik Franci Matoz pa je dodal, da sodnica ni navedla niti enega samega dokaza,

da bi bil Janez Janša vmešan.

Vodja poslancev SDS Jože Tanko je obsodbo prvaka stranke Janeza Janše označil za škandal. Meni, da gre za montiran proces in obsodbo brez dokazov. Takih dokaznih standardov ne uporabljajo nikjer.

Janša je na novinarski konferenci po izreku sodbe dejal, da je bila ta napisana vnaprej, v političnih Murglah in s strani znanih avtorjev. Prepričan je, da »smo sredi montiranega političnega procesa«. Sodba je po njegovih besedah »sramota za državo« in »ne bo nikoli obstala«. Napovedal je pritožbo in tudi uporabo političnih sredstev ter izjavil, da se bo »boril do konca«. Predsednik SDS je dejal, da je bilo ta dan izgubljeno upanje, da bo Slovenija postala normalna pravna država in da so besede izgubile vsak pomen.

Predsednica NSi Ljudmila Novak je menila, da bo sodba še bolj razdvojila javnost. Glede na spisano obtožnico pa po njenem mnenju do sodbe sploh ne bi smelo priti.

BORIS PAHOR

Državljan Evrope 2013

Tržaški pisatelj Boris Pahor je dobitnik nagrade Evropskega parlamenta državljana Evrope za leto 2013. Nagrada je namenjena posameznikom ali skupinam, ki so si posebej prizadevali za vzajemno razumevanje in tesnejše povezovanje narodov Evropske unije. Pahor bo medaljo prejel v Sloveniji konec avgusta, ko bo praznoval svoj 100. rojstni dan. Pahorja so za nagrado na pobudo evropske poslanke Mojce Kleva Kekuš predlagali vsi slovenski evropski poslanci, njegovo kandiduro pa utemeljili z besedami, da je »kot kritični pisatelj in veliki intelektualec neprecenljivo vplival na slovenski jezik ter na kulturni razvoj območja med Italijo in Slovenijo«. Pahor je ob novici, da je prejel nagrado, za portal slomedia.it dejal, da ob imenovanju čuti zadoščenje.

»Če evropski parlament pride do tega, da v moji osebi prizna pravzaprav obstoj te naše kulture, naše veljavnosti evropskega duha slovenskega človeka, v tem smislu gre za veliko zadoščenje, ki ga doživljam ne samo jaz, ampak ki ga doživljamo vsi, saj jaz sem sin našega tržaškega prebivalstva, našega primorskega človeka. Počaščena je vsa naša kultura in raven naše evropske kulture,« je dejal.

Boris Pahor, rojen v Trstu, velja za enega najbolj znanih slovenskih pisateljev. V Evropi je zaslovel predvsem z deli, v katerih opisuje grozote nacističnih koncentracijskih taborišč, v Sloveniji in pri slovenski manjšini v Italiji pa je poleg literarnega opusa znan tudi po družbenopolitičnem angažmaju. Med Pahorjevimi deli so poleg najbolj znane *Nekropole* znani tudi zbirka novel *Grmada v pristanu* ter romana *Nomadi brez oaze* in *Spopad s pomladjo*. S svojimi deli je Pahor zaslovel najprej v tujini, šele pozneje so njegovo pisavo prepoznali v domovini.

Cerkveni privilegiji?

Tiskovni urad Slovenske škofovske konference se je odzval na časopisni članek, ki navaja neke netočne podatke glede financiranja verskih skupnosti. Kot so zapisali v obrazložitvi, obstoječi sistemski okvir financiranja ni »ukrojen po meri največje« verske skupnosti. Vse Cerkve in druge verske skupnosti, ki imajo vsaj 1.000 vernikov, so upravičene do enakega zneska javnih sredstev na posameznega vernika.

S sprejemom Zakona o denacionalizaciji razlogi za državno sofinanciranje socialnih prispevkov verskih delavcev niso prenehali. Postopki denacionalizacije tudi še niso zaključeni, zato Cerkve in druge verske skupnosti še vedno niso dobile vrnjenega po drugi svetovni vojni protipravno odvzetega premoženja. Poleg tega je na območju današnje Republike Slovenije država vedno omogočala in skrbela za financiranje verskih delavcev.

Ob tem na tiskovnem uradu zatrjujejo, da državno sofinanciranje socialnih prispevkov verskih delavcev ne pomeni financiranja verske dejavnosti. Ti se namreč namenjujejo izključno za zagotavljanje socialne varnosti verskih delavcev, ki opravljajo splošno koristno dejavnost. Država namreč financira socialne prispevke tudi kulturnim delavcem, podobno kot proračunska sredstva namenja za športno dejavnost. Sicer pa je državno financiranje socialnih prispevkov verskih delavcev običajno v številnih evropskih državah.

Glede statističnih podatkov še pišejo, da ima država verodostojno osnovo, na podlagi katere lahko ugotavlja število pripadnikov posamezne Cerkve ali druge verske skupnosti.

Glede vprašanja verskih uslužbencev v Slovenski vojski, pa dodajajo, da ti niso zaposleni glede na pripadnost posamezni veroizpovedi. Ministrstvo za obrambo finančno ne podpira nobene verske skupnosti. Osebe Vojaškega vikariata je zaposleno v Slovenski vojski na podlagi pravnih aktov. Po mednarodnem vojnem in humanitarnem pravu ima to versko osebo poseben status in je odgovorno za zagotavljanje duhovne oskrbe pripadnicam in pripadnikom vojske. Naloge in obveznosti pripadniki vikariata opravljajo tako, kot ostali pripadnice in pripadniki Slovenske vojske. Člani vikariata so tudi javni uslužbenci, zato njihovega dohodka nikakor ne moremo šteti kot prispevek Katoliški ali Evangeličanski Cerkvi, ampak kot plačilo, ki jim kot javnim uslužbencem pripada za njihovo delo, so še zapisali v obrazložitvi na Tiskovnem uradu Slovenske škofovske konference.

Tudi Hrvatje za družino

Na Hrvaškem so že 26. maja sklenili dvotedensko zbiranje podpisov za referendum, s katerim bi zahtevali, da se v ustavo zapiše, da je zakonska zveza življenjska skupnost ženske in moškega. Zbrali so več kot pol milijona podpisov, kar je več kot je bilo potrebno za razpis referenduma. Civilno iniciativo *V imenu družine* so podprle vse večje verske skupnosti na Hrvaškem ter več političnih strank, združenj in uglednih posameznikov.

Pred dnevi, po dokončnem štetju, so v državljanski pobudi *V imenu družine* potrdili, da so zbrali več kot 710.000 podpisov za razpis referenduma o omenjenih ustavnih spremembah. Predstavniki pobude so vnovič zavrnilo obtožbe, da je njihova akcija homofobična, obsodili pa so tudi fizične in verbalne napade na njihove

prostovoljce, ki so zbirali podpise. Zbiranje podpisov za prvi referendum, ki ga je pri Hrvatih predlagala civilna družba, je omogočilo več kot 1200 koordinatorjev in 6000 prostovoljcev po vsej državi. »Naši prostovoljci so od Istre do Ploč in Dubrovnika, od Čakovca do Slavonskega Broda in Vukovarja na več kot 2000 krajih nesebično darovali svoj čas in se trudili, da je vse potekalo tekoče,« je povedala tiskovna predstavnic civilne iniciative *V imenu družine* Jelena Gazivoda. Ob tem povejmo, da so bili prostovoljci pogosto tarče zasmehovanja, poniževanja in tudi fizičnih napadov. »Knjige, v katerih smo zbirali podpise, so nasilneži nekajkrat raztrgali, blokirali so našo spletno stran, LGBT skupine so kopirale logo civilne iniciative 'V imenu družine' in naredile podobne facebo-

ok profile ter s tem zavajale ljudi. Na nekaterih fakultetah so poleg prostovoljcev, ki so zbirali podpise, postavili svoje mize ter s petjem in hrupom oteževali njihovo delo,« je dodala Gazivoda. Policiji so prijavili več kot 50 napadov na področju celotne Hrvaške, od tega največ v Zagrebu in na Reki.

»Kljub huliganskim napadom z ene strani ter poskusi vladajočih strank, da bi vzele pogum prebivalcem pri njihovi opredelitvi do referenduma, želimo ponoviti, da civilna iniciativa ni usmerjena proti nikomur,« je še zatrdila tiskovna predstavnic Jelena Gazivoda. Po njenih besedah prav možnost, da prebivalci izrazijo svoje mnenje o tem tako pomembnem vprašanju, kot je zakonska zveza, zagotavlja pravičnost kot temelj miru v družbi.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Pretekli in ta teden sta potekla v znamenju boja proti visokemu dolarju in sodni ustanovi. Oboje je razumljivo, saj v njih vlada vidi trenutne nevarnosti. Uspehi pa zaenkrat niso vidni.

Ko padajo razsodbe. Kar ploha razsodb v prvi instanci je zaustavila vladno ofenzivo na Svet magistrature. Pojav je bil popolnoma pričakovan, saj so že tedna razne ustanove sodnega področja napovedovale, da bodo vložile tožbe čim vlada objavi zakone sodne reforme. Te dni se pričakuje še razsodbo sodnice Servini de Cubria, ki ima tudi volilno pristojnost. Pričakujejo, da bosta za tem vlada ali opozicija zahtevali, da po postopku »per saltum« zadevo vzame v roke vrhovno sodišče. To je že obljubilo, da se bo izreklo v čim krajšem času. Seveda se vladi nikamor ne mudi. Predvideva, da bo razsodba najvišjega sodnega organa negativna in ji dokončno zmešala štrene ofenzive na sodišča. To je bil verjetno vzrok, da je zadnje dni sama predsednica v javnih nastopih ostro (lahko bi rekli: grobo) napadala člane Vrhovnega sodišča. A vsa jeza nič ne pomaga. Negativni so tudi izidi nastopov elitne skupine la Cámpora. Pri volitvah odvetnikov za zbor pravne fakultete buenosaireške univerze so bili hudo poraženi: dobili so komaj 28% proti 72% povezave raznih drugih skupin. Nič ni pomagal vladni denar ne pritisk na skupine državnih odvetnikov. Nekoliko bolj uspešen je vladni boj proti vzporednemu dolarju. Državni sekretar za notranjo trgovino (Guillermo Moreno) je s silo pritisnil na »brloge« (cuevas), kjer poteka sivi trg deviz, in jih prisilil, da so s tem delovanjem vsaj začasno prenehali. S prodajo dolarjskih delnic v vladnih rokah (v lasti pokojninskega sklada, ki ga vlada vztrajno prazni), so na vzporednem trgu tudi zbili ceno. A to so le kratkoročne poteze, ki se ne morejo vzdržati v nedogled. Prej ali slej (vlada hoče da šele po oktobrskih volitvah), bo prišlo no nove eksplozije.

Kaj pa volitve? Pisali smo že o vladnem namenu, da bi skupaj z avgustovskimi primarnimi volitvami izpeljali tudi glasovanje za člane Sveta magistrature. S sedanjimi sodnimi odloki bo to skoraj nemogoče. Vztrajno se je torej začelo govoriti o možnosti, da bi vlada te notranje volitve sploh odpovedala. Tako kot je položaj danes zastavljen, ji ne koristijo. Vladna stranka še nima izbranih kandidatov, in jih tudi ne bo izbirala. Doma-

la do potankosti bo kandidatna mesta lastnoročno napolnila gospa predsednica. Poleg tega ji številke ne koristijo. Obratno, kot je bilo na predsedniških volitvah pred dvema letoma, ko so predhodne volitve pokazale vladno moč in jo še ojačile, se lahko sedaj zgodi ravno obratno. Čeprav jih določa volilni zakon, ne bi bilo prvič, da se vlada na zakon poživlja. Vendar je notranji minister Randazzo te dni zatrdil, da predhodne volitve bodo tako, kot so napovedane. To seveda ni nobena garancija. Treba bo počakati, kako se bo razvoj nadaljeval. Seveda ima vlada tudi svoje probleme, predvsem v provinci Buenos Aires. Predsednica je namreč napadla tudi guvernerja Sciolija, ker vztraja na stališču, da bi rad bil predsedniški kandidat leta 2015, če ona ne bi mogla kandidirati zaradi ustavne prepovedi. To pa je, po kirchnerističnem katekizmu, smrtni greh. »Samo predsednica je zagotovilo nadaljevanja modela«, je zatrdil minister De Vido na čelu zbora, ki je nato soglasno napadel guvernerja. Kaj bodo sedaj iznašli?

Obzorje se čisti. Ko bodo padali datum volilnega koledarja, bo tudi bolj razviden položaj prihodnjih volitev. Jasno pa je že, da v velikih okrožjih (prestono mesto, Cordoba, Mendoza in Santa Fe) vladi slabo kaže. Ne le, da je dvomljiva vladna zmaga; celo drugo mesto ji ni zagotovljeno. V prestolnici lahko izgubi svojega senatorja. Pet levičarskih strank se je namreč povežalo v enotno fronto, tako da se čuti ogroženega sam vodje mestne vlade Mauricio Macri. Vendar leva povezava mora o svojih kandidatih odločiti na notranjih volitvah. Ko bodo izidi znani bo šele jasno, kolikšna je moč tega nastopa. V provinci Buenos Aires, v katero vlada polaga vse svoje upe, pa je položaj tudi zapleten. Prav te dni se bo odločilo, če bo nastopila povezava župana mesta Tigre. Sergio Massa bo jeziček na tehtnici, ki bo odločil usodo volilnega izida. Medtem pa družba nenehno trpi vedno bolj zapleten gospodarski položaj. Inflacija baje presega 2,5% potem, ko so na večino artiklov ukinili zamrznjenje. Teče tudi polemika o revščini, katero predsednica vztrajno zanika, opozicija, in tudi Cerkev, pa vztrajata, da je huda in da spričo gospodarskih težav še raste. Kam se bo obrnila makroekonomija je tudi vprašanje, ko razmerje s sosednjo Brazilijo postaja vedno bolj napeto.

STOLETNICA

Prva matura v slovenskem jeziku

Prva matura v Zavodu sv. Stanislava leta 1913 je bila obenem prva matura, ki je v celoti potekala v slovenskem jeziku, kar je zgodovinski prispevek k uveljavljanju slovenskega jezika.

Ustanovitelju škofijske gimnazije knezoškofu Antonu Bonaventuri Jegliču je v takratni Avstro-Ogrski uspelo z velikimi naporin in kljub številnim nasprotovanjem uresničiti zamisel o postavitvi popolne slovenske gimnazije, so sporočili iz

Zavoda sv. Stanislava.

Tako je leta 1913 prav na škofijski gimnaziji v Zavodu sv. Stanislava prvič potekala celotna matura v slovenski. Kot je pojasnil Stane Okoliš, ravnatelj šolskega muzeja, so pot slovensčine v šolo, sprva v osnovno, nato pa še bolj občutno v srednjo, utirali in tlakovali z velikimi naporin ter prizadevanjem postopoma in z majhnimi koraki.

Boj za slovenski jezik, najprej kot učni predmet, pozneje kot učni jezik, je bil toliko večji in pomembnejši v srednjih šolah, saj je bilo le z gimnazijo mogoče priti do najvišje izobrazbe na univerzi.

Prvo popolno državno gimnazijo v slovenskem jeziku so ustanovili šele tik pred prvo svetovno vojno v šolskem letu 1913/1914 v Gorici. Častno mesto v prizadevanjih za ustanovitev popolne samostojne srednje šole v slovenskem jeziku pripada mestni realki v Idriji, ustanovljeni leta 1901, in zasebni škofijski gimnaziji v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, ki je bila ustanovljena leta 1905.

Koga motijo zvonovi?

Tiskovni urad Slovenske škofovske konference se je odzval na objavljen zapis o cerkvenih zvonovih na spletni strani Pozitivne Slovenije. Prepričani so, da v njem nepodpisani avtor navaja nekatere zavajajoče trditve, s katerimi se ni mogoče strinjati. Zapisano je namreč, da zvonjenje predstavlja vsakodnevno motenje njihove zasebnosti in komunikacije ter vpliva na kakovost življenja.

V zapisu na spletni strani PS je naveden predlog poslanca in vodje poslanske skupine Janija Möderendorferja, po katerem naj bi se uvedle posebne meritve zvoka cerkvenih zvonov in zvonjenja ter se sprejele posebne »rešitve, ki ne bodo škodovali državljanom!

Ob stališčih, da naj bi občasno zvonjenje zvonov

škodovalo državljanom, v Katoliški Cerkvi poudarjajo, da na tem področju v Sloveniji veljata evropska Direktiva, ki zvonjenja ne uvršča med hrup, in odločba Ustavnega sodišča, po kateri je zvonjenje v skladu z Ustavom. Omenjeno sodišče je odločilo, da »sama po sebi vidna ali zvočna zaznava verskih obeležij (npr. pogled na cerkev ali mošejo, na versko procesijo, na vernika v verskih oblačilih, petje muezina ali zvok cerkvenih zvonov) ne more pomeniti prisilne konfrontacije z vero, pred katero mora država obvarovati posameznika.«

V Katoliški Cerkvi se, kot je v sporočilu pojasnil tiskovni predstavnik p. dr. Tadej Strehovec, z omenjenim predlogom poslanca Möderendorferja, ne morejo strinjati.

Je slovensko morje res tako odlično?

Evropsko poročilo pravi, da je naše morje za kopanje na prvem mestu v Evropi. Strokovnjaki pa opozarjajo na površnost meritev, živo srebro in kositrove spojine.

»Po primerjavi lanskih podatkov držav članic EU-ja je mikrobiološka kakovost našega morja izjemno dobra, prvo mesto si deli s Ciprom,« pravi Mateja Poje iz Agencije za okolje. »Toda okoljski vidik morja ni dovolj, upoštevati je treba tudi zdravstvenega,« pa opozarja Gorazd Pretnar iz Zavoda za zdravstveno varstvo v Kopru, kjer opravljajo kemijske analize morske vode. Mest, kjer se odvzema vzorce morske vode, pravi, je premalo, predvsem pa izpostavlja Piransko punto: »Ni nobenega vzorčenja, pa vendar bi tam pričakovali največ črnih izpustov.«

Z reko Sočo se v Tržaški zaliv še vedno steka živo srebro iz zaprtega Idrijskega rudnika. »Kot kažejo raziskave, ki smo jih opravili skupaj z Institutom Jožefa Stefana, so pri nekaterih ribah hrustančnicah, kot so morski biči in morski golobi, skrb vzbujajoče visoke koncentracije živega srebra in metilnega živega srebra,« pravi Lovrenc Lipej z Morske biološke postaje v Piranu (Nacionalni inštitut za biologijo). Največje onesnaženje je ob izlivu Soče, torej na italijanski strani, vendar pa previdnost ni odveč, zato strokovnjaki priporočajo eno porcijo oz. do 300 g tržaških rib na teden.

Pred štiridesetimi leti so v premake za zaščito ladij dodajali tributilkositrove spojine, leta 2003 pa so jih v EU zaradi škodljivega vpliva na okolje prepovedali, prav tako v Kanadi, na Novi Zelandiji in v Avstraliji. Kljub temu pa v slovensko morje še vedno prihajajo ladje iz drugih držav, kjer te prepovedi ne veljajo.

»Zgodba je svetovno znana že zelo dolgo, predvsem poškodbe na školjkah in poljih. Že izredno nizke koncentracije škodijo. Regulativ ni. To so stara bremena, spojine se nalagajo v sedimentih in jih bomo ugotavljali še kar nekaj časa,« pravi Mateja Poje z Agencije za okolje.

BALANTIČEVA ŠOLA

Gdč. Angelca - srce, ki se razdaja ...

Praznovanje rojstnega dne je samo po sebi nekaj čudovitega. Zakaj? Med

drugimi zato, ker nam je Bog naklonil še eno leto. Res je, da so križi in težave, ki se pojavljajo na življenjski poti, a ta je tudi polna lepih trenutkov, nasmehov, veselja ... Če pa obhajamo visoko obletnico, in to z zdravjem, bistrim umom in mnogo prijateljev, je praznovanje še bolj čudovito!

Pred devetdesetimi leti se je v sredo, 30. maja v Simrtu, na Dolenjskem rodila naša draga gospodična Angelca Klanšek. Ob takem visokem življenjskem jubileju je družina Balantičeve šole - ki jo je pred več kot 60. leti ustanovila in v kateri je 60 let poučevala - sklenila, da pripravi posebno praznovanje v soboto, 1. junija zvečer (na njen godovni dan) v Našem domu San Justo.

Ob 20. uri je bila v dvorani Doma napovedana zahvalna sveta maša za »našo gospodično« za ves njen trud in požrtvovalnost v prid učencev. Oder je takorekoč pridobil novo obliko: v ospredju oltar, za njim pa podoba vstalega Kristusa. Prisotni so dobili posebno pesmarico, sestavljeno prav za to praznovanje. Na desni strani so se zbrali otroci višjih razredov ter mladi pevci, ki so z lepim petjem slavili Boga ob spremstvu klavirja in kitare, in se mu zahvalili za milost življenja.

Mašo je daroval dr. Jure Rode ob somaševanju Francija Cukjatija. Med pridigo je g. Jure orisal nekatere Angelčine lastnosti, kot so zvestoba verskemu življenju, zaupanje v Božji načrt, ljubezen do domovine in delo v prid slovenski skupnosti. Na oltarno mizo smo Stvarniku izročili duhovni šopek, ki ga je sestavila šolska družina v dar gdč. Angelci; položili smo tudi križ, kot njen kažipot v življenju ter darova kruha in vina za mašno daritev.

Po zaključni pesmi je sledil kratek

premor med katerim so starši preuredili oder, za prav posebno presenečenje slavljenki. V družabnem delu so bile čestitke jubilatki v prvi vrsti. Kot predstavnica Zedinjene Slovenije je ga. Alenka Prijatelj voščila v imenu šolskega odseka in vseh voditeljic in učiteljic naših sobotnih šol. V imenu Našega doma se ji je predsednica Mici Malavašič Casullo zahvalila za delo v šoli, radodarnost in ljubezen, ki jo je delila otrokom in staršem ter skromnost in vztrajnost skozi toliko let; nato so gdč. Angelci podarili šopek rož in podobo

Marije Pomagaj. Sedanja voditeljica šole Irena Urbančič Poglajen ji je med drugimi poklonila neizmerno hvaležnost za

delo in zgled v dobrobit mladini v slovenskem in krščanskem duhu.

Zastor se je odprl in na velikem platu smo lahko podoživljali trenutke Angelčine življenjske poti, ki se je začela na Dolenjskem in nadaljevala s študijem v Ljubljani. Kot mnogo drugih zavednih Slovencev je tudi ona morala bežati pred komunističnim nasiljem. Štirje brate domobranci so bili vrnjeni iz Vetrinja in pobiti ... V taborišču je Angelca začela s poučevanjem, ki ga je nadaljevala v San Justo, kjer je skozi 50 let nepretrgano vodila šolo, ki jo je poimenovala po Francetu Balantiču. Z nasmehom je sejala ljubezen do slovenske besede, petja, krščanskih vrednot in to ponesla mladim šolarjem ...

Med posnetkom se je razvil prizor v Hotelu. Tu so zaposleni imeli dokaj preglavic s Klanškinimi kovčki - da naj jih odnesejo v sobo; da bo Klanškova že odšla; oh ne, šele v ponedeljek 3. ... Končno so gdč. Angelco poklicali v recepcijo in ji izročili kovčka, v katera sta se skrila otroka - saj bi tudi onadva rada z njo! Ker pa to ni mogoče, smo vsi sklenili, da jo dobro spremljali v molitvi, v duhu in z dobrimi mislimi. A naj se kmalu vrne v Argentino!

Nato je spregovorila slavljenka-jubilantka, (ki je skoraj ostala brez besed!). Med drugimi je dejala, da se zahvali vsem, ker je čutila (in še vedno čuti) da spada k eni družini; lastno je izgubila med vojno in je to ljubezen 'puščala' med nami. Namenila je prisrčne besede vsem: starim staršem, Domom, šolarjem, učiteljicam, staršem, ... in podarila velik nauk: razdajajte otrokom to, kar ste prejeli - vrednote,

Gospodični Angelci iz srca!

Dragi Gospodični Angelci danes prišli smo zapet, da b' vsi skupaj proslavili okroglih njenih srečnih let.

Ni življenje vam b'lo lahko ni b'lo vedno vse lepo, a vztrajali ste dolgo nam ste v velik zgled za to.

Vse najlepše in srečne želje zdravja, sreče, radosti naj podeli Bog še dolgo gospodični Angelci.

Za vse žrtve, za ljubezen za vse kar naučili ste vsa Balantičeva šola danes vam zahvali se!

Hvala gospodična Angelca za zvestobo in kup vrednot z njimi ste obogatili cel slovenski mladi rod.

Vse najlepše ...

ki človeka plemenitijo, z zavzetostjo, ljubeznijo in s prepričanjem.

Slavljenka pa potuje v Slovenijo (oz. ko to beremo je že tam!) Zakaj? Res je, da bo obiskala sorodnike, se naučila svežega zraka in lepih pokrajin, a še nekaj se bo zgodilo. V Trstu bo (je) prejela nagrado poimenovano po pok. Nadji Magajna. Maja Pelikan, predsednica odbora, ki to nagrado podeli je tudi poslala čestitke.

Šolski pevski zbor višjih razredov je gdč. Angelci podaril prirejeno pesem, kjer so ji otroci voščili za rojstni dan (glej posebej besedilo). Častna straža je spremljala Angelco na dvorišče Doma, da bi zaokrožili praznovanje s torto! Poleg te pa je bilo mnogo drugih dobrot, ki so jih

poskrbeli starši letošnjih učencev. Večer je nadaljeval ob prijetnem klepetu in mnogo čestitk naši predragi gospodični Angelci ob njenem 90. rojstnem dnevu.

Gdč. Angelca: dali ste nam vse kar ste imeli in gotovo mnogo več. Naj vam Bog Stvarnik podeli še dolga leta med nami. Vi ste nam zgled požrtvovalnosti in nesebičnega dela. HVALA LEPA ZA VSE!

mp

SVETOVNI SLOVENSKE KONGRES

Zdravniki vsega sveta

Svetovni slovenski kongres SSK je znova v domovini zbral strokovnjake slovenskega rodu. V četrtek in petek, 6. in 7. junija 2013, je namreč v Ljubljani potekala strokovna konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Udeležencev je bilo več kot 150, in sicer iz Slovenije, Argentine, ZDA, Avstrije in Italije.

To je bila že osma strokovna konferenca zdravnikov, sicer pa 26 strokovna konferenca SSK. Predsednik SSK dr. Boris Pleskovič. Ugotavlja, da imamo doma in na tujem vrhunske strokovnjake in da je sodelovanje zelo potrebno.

Na tokratnem srečanju so govorili o nevrologiji, nefrologiji in urologiji. Posebno pozornost so namenili predstavitvi raziskovalnega dela slovenskih medicinskih strokovnjakov iz sveta in Slovenije, na okrogli mizi pa so spregovorili o slovenskem zdravstvenem sistemu v primežu gospodarske krize.

Na uvodni slovesnosti je spregovoril tudi predsednik Zdravniške zbornice Slovenije Andrej Možina. Neprijetno mu je, ko Slovenija obrača hrbet odličnim mladim zdravnikom navkljub dejstvu, da nam glede na povprečje EU-27 primanjkuje več kot 1000 zdravnikov. Upa, da bodo z ministrom za zdravje, odborom v DZ in drugimi znali mlade zdravnike obdržati doma.

Udeležence je uvodoma pozdravila tudi ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel in izpostavila pomen mednarodnega povezovanja. Predsednik Slovenskega zdravniškega društva prof. dr. Pavel Poredoš je prav tako podčrtal povezovanje. Predsednica odbora za zdravstvo v Državnem zboru Alenka Jeraj pa je prav tako izpostavila pomen sodelovanja.

Častni pokrovitelj srečanja je bil predsednik države Borut Pahor. V uvodnih predavanjih je prof. dr. Roberto Favalaro iz Argentine spregovoril o viziji znanosti in miru, ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik pa je spregovoril o temeljih bioetike in poudaril, da je človek cilj in ne sme nikoli postati sredstvo.

Ministrca Tina Komel na uvodni slovesnosti

Evropska poslanka Zofija Mazej Kukovič pa je v uvodnem delu konference spregovorila o evropski prihodnosti na področju zdravja in varne hrane.

Prof. dr. Ciril Godec, Long Island College Hospital ZDA, vidi, da je slovenska medicina na svetovnem nivoju in prav je, da Slovenija stopi na svetovni oder ter da se strokovnjaki povezujejo, slovenska bolezen pa je ljubosumnost, a se po njegovem že počasi zdravi.

Dr. David S. Turk, dr. med., Case Western Reserve University, ZDA, je vesel, da se zberejo skupaj in izmenjajo ideje, sicer pa tudi že sodeluje z zdravniki iz Slovenije.

Prof. Andrea Praprotnik iz Buenos Airesa, je že tretjič na taki konferenci in je zelo vesela da so jo povabili ter se ji zdi pomembno tako srečevanje. Predstavila je svoje delo o življenju prezgodaj rojenih otrok.

Dr. Maximilian Domej je zdravnik na Dunaju v Avstriji in je sodeloval na okrogli mizi o slovenskem zdravstvenem sistemu. Prišel je prvič in je zelo navdušen. Že 22 let ima ordinacijo na Dunaju in meni, da je sistem za pacienta in bolnika v Avstriji drugačen in bi ga lahko kopirali tudi pri nas.

VTISI IZ SLOVENIJE

Kočevski rog 2013

(Od našega dopisnika) —

Štiriindvajsetič se je več tisoč Slovencev zbralo pri kapeli ob jami pod Krenom v Kočevskem rogu. Niso vedno isti; marsikdo od obiskovalcev prvih komemoracij je že bil pridružen svojemu ljudstvu, kot je citiral Sveto pismo dr. Matija Ogrin v svojem govoru. Nekaterih takrat še ni bilo; drugim so se v tem času odprle oči in so spoznali, da je zgodovina Slovencev drugačna, kot pa so jih učili v šoli. Ves čas pa so v ospredju isti nameni teh spominskih srečanj: pomoliti za žrtve komunistične revolucije med in po drugi svetovni vojni, biti pripravljen na spravo, zahtevati pietetni pokop žrtev, ki nimajo še groba. To je že vsa leta izpovedano na vsemogoče načine, ki enkrat ne zadovolji enih, drugih se pa sploh ne prime. Zato je težko najti način, kako naj bi te komemoracije vzbujale nekaj upanja v spremembo odnosa dela naroda do žrtev, ki se jih spominjamo v Rogu.

Dnevni red je ustaljen: dobro poldrugo uro pred začetkom maše se začnejo zbirati romarji, v velikih primerih otovorjeni s prenosnimi stolčki. Pomolijo pred breznom in se ob skupni molitvi

rožnega venca pripravijo na sveto mašo. Če sem omenil romarje, naj bo tudi zabeleženo, da je prišlo sedem »pravih« romarjev, ki so prehodili vso pot iz Vipave do Roga. Med množico je bilo spoznati več poslancev DZ, kot so ga. Ljudmila, Novak, Matej Tonin, dr. France Cukjati, ga. Alenka Jeraj in še kdo. Prisoten je bil tudi predsednik RS Borut Pahor.

Letos je somaševanje vodil msgr. Andrej Glavan, novomeški škof; med mašo je prepeval Cerkevni mešani pevski zbor Franceta Gačnika iz Stranj, ki ga vodi Dominik Krt.

Škof je v pridigi v smeri upanja opomnil, da ne smemo izgubiti upanja in vere, da za vsakem velikem petku, ko se na videz pokopavata resnica in pravica, pride vstajenjsko jutro, ko zasijeta v svoji slavi in zmagi. Spomnil se je nedavnega pokopa v ljubljanski stolnici škofa dr. Gregorija Rožmana; njegova vrnitev v domovino naj spodbudi proces notranjega očiščenja za ves narod. Apeliral je na državnike, naj kljub krizi poskrbijo za popravilo krivic in civiliziran pokop žrtev pobojev, na katerega čakamo in o spravi težko govorimo, dokler se to ne realizira. Samo tako bomo spoznali, da se slovenska država

hoče resno uvrstiti med države, ki spoštujejo osnovne civilizacijske norme in človekove pravice.

Vsa leta tednik Družina in župnija Kočevje poskrbita za sveto mašo, medtem ko Nova slovenska zaveza pripravi kulturni program in povabi govornike k mikrofonu. To pot sta nastopila pevka Mihaela Komočar in pevec Jože Oblak z ljudskimi pesmimi. Omenjeni pevski zbor pa je zapel tudi himno Slovenija v svetu (Osana-Kremžar).

Trije govorniki so nagovorili prisotne. Marjan Kovač je citiral škofa dr. Rožmana in nekatere pisce v takratnih dnevnikih, ki kažejo, da je marsikdo vedel, kakšne strahote se dogajajo v takratni Rusiji; slovenski komunisti so tudi morali vedeti zanje, a jih to ni motilo pri naporih za polastitev oblasti. Posledice tega še danes zaznamujejo slovenskega človeka. Zato je demokratične volivce pozval, da izvolijo demokratično večino, ki ji politično delovanje ne bo služilo kot sredstvo manipulacije, laži in prevare.

Marta Keršič iz Šentjošta najde v Sloveniji dva seznama. »Seznam politikov, ko so bili deležni poceni letalskih kart, seznam upravičencev do visokih bančnih kreditov, prejemnikov privilegiranih borčevskih pokojnin, tajkunov, ki so si nepošteno prigrabili premoženje, prebiram o neenakih merilih v slovenskem pravosodnem sistemu, o neverjetnem medijskem odzivu ob nastopu partizanskega pevskega zbora v Stožicah. ... Moj seznam je precej drugačen od zgornjega. Pet mojih stricев, atovih bratov je zapisanih na seznamu 165 umorjenih med in po drugi svetovni vojni v Šentjoštu nad Horjulom. Dom njihovih posmrtnih ostankov mi ni znan. Stari ata po mamini strani je še vedno na seznamu vojnih zločincev, kamor ga je povojna oblast zapisala leta 1945. Dve teti in stric so na seznamu beguncev, ki

so morali istega leta zapustiti domovino in si poiskati nov dom v severni Ameriki in Argentini. Ata, ki se leta 1947 ni vpisal med pionirje, je v osnovni šoli Šentjošt ostal na seznamu tistih otrok, ki se niso smeli igrati z žogo, niso dobili boljše malice in niso bili deležni mednarodne pomoči. Mama je zabeležena na seznamu učencev, ki so imeli leta 1952 v spričevalu oceno iz vedenja štiri (kar je bilo za tiste čase velika sramota) in to samo zato, ker so se udeležili procesije sv. Rešnjega telesa. Šentjošt je bil po vojni na seznamu vasi, ki so morale biti izbrisane. Lansko leto, ko je bila v Šentjoštu spominska slovesnost ob 70. letnici ustanovitve vaške straže, in smo tam zapeli nekaj domobranskih pesmi, so si nas nekateri novinarji in komentatorji pošteno privoščili in nas ponovno postavili na seznam izdajalcev, kolaboracionistov in tistih, ki sodelujejo z okupatorjem. Kot da Slovenija živi dvotirno življenje, življenje dveh seznamov, od katerih gre vsak v svojo smer.« In kako preseči to? »Odgovor ni enostaven in jasen. Gre za proces, številne procese, ki jih mora izpeljati pravna država, zgodovinske, psihoterapije, teologije, umetnosti in druge znanosti. Slovenska država brez jasnega vpogleda v to, kaj se je nekoč dogajalo in brez soočenja z zgodovinsko resnico, nima prihodnosti. ... Vsakega izmed nas čaka naloga, da smo glasniki resnice. Da smo luč na gori. Da smo sol in kvas. Naj se nas sliši – tudi mi smo tukaj in še dolgo bomo! Kaj lahko, moram in bom ob tem storila jaz? Nič velikega in odločilnega, nič revolucionarnega. Moja naloga je, da delam in verjamem. Svojim trem hčerkam s ponosom govorim o pogumnem in mučeniškem boju mojih petih stricев domobrancev.«

Umirjen glas (božajoč, bi rekel) dr. Matije Ogrina nam je govoril o Kočevskem rogu kot središču in merilu Slovencev. Ko

prisluhnemo pričevanjem rešencev in drugim pričevanjem o revoluciji, »se nam eden v drugem odpirajo trije aspekti Roga kot središčne slovenske realnosti: antropološki ali osebno-človeški vidik, vidik omike ali slovenskega narodnega življenja ter nazadnje – metafizični pogled. S tem tremi vidiki Rog obsega tako rekoč vso slovensko zgodovinsko resničnost. Zato vsekakor moramo reči, da je Rog središčna slovenska realnost, je najbolj zgoščeni, jedrni del naše resničnosti, je kakor stržen, mera, kriterij našega ravnanja. Vsako naše dejanje je ob Rogu premerjeno, stehano in postavljeno na svoje mesto. (...)

Vsak narod mora živeti iz sebe, iz svojih danosti, iz tega, kar je. Prva danost slovenskega naroda v moderni dobi pa je – Rog. Za slovenski narod moramo zato v družbenem pogledu reči, da je v njem toliko demokratičnega življenja, kolikor je zavesti o tem, kar pomeni Kočevski rog. Za slovensko politiko pomeni delovati iz resnice o Kočevskem rogu in delovati demokratično eno in isto stvar. Usihanje zavesti o Rogu in praktično omalovaževanje njegove resnice zato za Slovence pomeni – usihanje demokracije in ugrezanje v totalitarizem.«

Uradni zaključek s petjem himne Moja domovina tudi nakaže, kaj je vodilo vse te, katerih se spominjamo in vse, ki se zbiramo v Rogu: ljubezen do domovine.

Seveda si zaključek vsak sam priredi, ker je zdaj prilžnost, da pozdraviš znanca, ki ga morda vidiš le enkrat na leto, pa si ga opazil na drugem koncu te zelene katedrale in pohitiš, da ti ne izgine v množici neznanih obrazov. Prijetno je tudi videti marsikatero Argentina, obiskovalca ali preseljenega, ki ohranja navado udeležbe na spominskih proslavah v Slovenski hiši in Domovih.

In prav je tako.

GB

ZVESTOBA V PRIČEVANJU RESNICE

(Prihaja s 1. strani)

Septembra 1943, po razpadu fašistične Italije, so se zbrale Vaške straže na gradu Turjak, da bi tam čakale na zavezniško invazijo. Partizani so po dogovoru dobili pomoč od Italijanov, napadli grad in ga po desetih dneh obleganja zavzeli. Komunisti so obljubili amnestijo, a svoje obljube niso držali. Zajetih je bilo 34 ranjencev, katere so pobili takoj po predaji, 695 ujetnikov so po skupinah odvedli v Kočevje kjer so uprizorili lažni sodni proces na katerem so jih 16 obsodili na smrt, večino ostalih pa so usmrtili brez vsake sodbe, med divjanjem, zasliševanjem in mučenjem.

V Grčaricah se je zbralo 200 četnikov. 8. septembra so partizani napadli postojanko s protitankovskimi topovi pri čemer so jim pomagali Italijani. Po dvodnevem boju so se predali z obljubo amnestije, ki je seveda niso držali. Ujetim četnikom so z žico zvezali roke na hrbtu in jih med poniževanjem, zasramovanjem in pretepanjem odvedli v Dolenjo vas in nato v Kočevje in jih skupaj z vaškimi stražarji pobili po raznih krajih.

Vaške straže v okolici Novega mesta so se pod poveljstvom stotnika Vuka Rupnika po hudih bojih prebile v Ljubljano, ki so jo po italijanski kapitulaciji zasedli Nemci in razorožili Italijane. Zaradi pomanjkanja vojakov niso mogli v notranjost dežele, tako je ostal velik del ljubljanske pokrajine prepuščen partizanom, ki so se znašli nad svojimi idejnimi nasprotniki. Protikomunistično vodstvo je uvidelo da je edina rešitev samoobramba, ki pa ni bila mogoča brez nemškega pristanka in pomoči.

Ljubljanskemu županu gen. Leonu Rupniku so Nemci dovolili organizirati meščansko stražo, ki se je razvila v Slovensko domobranstvo s pritokom bivših Vaških stražarjev, legionarjev in četnikov. Geslo je bilo »**Za Boga, narod in domovino**«. V domovini so bili nepremagana vojska, ponosna in od ljudstva spoštovana. »Slovensko domobranstvo je deželna samozadržna enota, ki pomaga pri vzdrževanju javnega reda in varnosti« je bilo zapisano marca 1945. Edina skupna točka z Nemci je bil boj

proti partizanskemu terorju, boljševizmu in sovjetizaciji Slovenije.

Po končani svetovni vojni se je domobranska vojska skupaj s tisoči civilnih beguncev umaknila pred partizanskimi silami, za katerimi so prodirale ruske in bolgarske čete, na avstrijsko Koroško, ki so jo že imele zasedeno angleške enote in jih prosili za azil. Utaborili so se na Vetrinjskem polju blizu Celovca. Iz še neraziskanih vzrokov so Angleži zadnje dni maja 1945 Slovensko narodno vojsko vrnili s prevaro v Jugoslavijo. Tam so jih pobesneli komunistični partizani množično po krutem mučenju pomorili. Raztreseni po vsej Sloveniji ležijo v več kot 600 grobiščih, ki še danes niso vsa raziskana in dostojno obeležena. Povojno pobijanje je štel 13.900 žrtev, celotno število žrtev vojne in revolucije je več kot 100.000, kar je za Slovenijo pomenilo izgubo čez 6% prebivalstva. Mnogi se sprašujemo zakaj tako krvav obračun z nasprotniki? Ni drugega odgovora, kakor da je šlo za dejanje skrajnega sovraštva in za zločinsko utrditev oblasti.

V Evropi se je pred 22 leti sesul komunistični režim in končno so zmagali

tisti, ki so se borili proti komunističnemu totalitarizmu. Republika Slovenija pa še ni obsodila komunizma in tudi ne priznava posledic revolucije. Bomo to dočakali? Nekoč bo! smo slišali velikokrat s tega mesta. Prilčno ali neprilčno, je nujno, da vsa resnica pride na dan in samo tako bo Slovenija svobodna in pravična.

Ponosen sem na vse, ki ste preživeli tako težke čase, ker ste branili naš narod, krščansko kulturo, pravico do svoje identitete in se niste vdali lažnim obljubam komunizma. Na žalost, je med nami vedno manj živih prič. Nam je zaupan spomin na Domobrance in druge žrtve komunizma.

Pozivam sovrstnike na resen študij zgodovine, saj naše proslave ne smejo biti del folklorne in navad. Moramo si zapomniti, da je bilo v Sloveniji veliko več žrtev kot drugod v Evropi in kot potomci mučencev moremo svobodno sprejeti nalogo: zvestoba v pričevanju resnice.

Priporočajmo se našim mučencem in jih prosimo, naj nam s svojo duhovno močjo pomagajo ohraniti vrednote, za katere so oni žrtvovali življenja. Tako si bo slovenski narod zagotovil svojo prihodnost. Slava jim!

68. LET SLOVENSKEGA HOLOKAVSTA

Naš spomin, naše pričevanje

Junij je za povojno slovensko emigracijo v Argentini mesec spomina. Morda ne enako, kot v prvih letih skupnosti. Vedno

Sveta daritev za žrtve

manj je tistih, ki so sami preživeli medvojne dogodke in so še žive priče revolucionarnega nasilja. A tudi naslednja generacija,

ki je še tesno vezana na spomin, ob vsaki obletnici globoko občuti tragedijo, ki se je v tistih letih odigrala nad slovenskim narodom. Grozo svetovne vojne je še prekosila komunistična revolucija, ki je povzročila največje gorje kar jih more zapisati narodova zgodovina.

Naša skupnost je še vedno tesno povezana z domobranstvom in povojnimi žrtvami. Saj dejansko med nami ni družine, ki ne bi imela po več svojcev v katerem izmed množičnih grobišč, raztresenih po Sloveniji. To je prišlo do izraza takoj po naselitvi v novem svetu. Že od začetnih let se ohranja tradicija, da je prva nedelja v juniju posvečena skupnemu spominu žrtev vojne in revolucije na slovenskem, nato pa se svečanosti vrstijo naslednje nedelje še po krajevnih Domovih.

Že 68 let nas loči od tragičnih dogodkov, ki so za vedno zaznamovali slovenski narod. Kočevski Rog, Teharja, Huda jama ... Sto in sto množičnih grobišč, nekatera še vedno neodkrita, ki skrivajo žrtve - naše drage, pokojne. Spomin ne zamre. Iz leta v leto se ponavlja pričevanje, čustvo se pretaka iz roda v rod. Že tretja generacija ohranja spomin, priča o žrtvi naših juna-

Odrski prizor: mlada dekleta in žene pred podobo Žalostne Matere Božje

kov, se jim zahvaljuje in poje domobranske pesmi. Izročilo prehaja že v četrti rod ...

Tako nas žalni mesec junij vedno zbere v molitvi in počastitvi naših mučencev, ki so padali v jame v juniju leta 1945, v tisti daljni pomladi, ko je tisoče in tisoče mladih mož in fantov - domobrancev, dalo svoje življenje. In tam ležijo še danes. Zaradi njih smo se zbrali v nedeljo 2. junija v območju Slovenske hiše v Buenos Airesu, kjer smo jim že pred leti postavili spome-

nik. Tudi letošnji spomin je organiziralo naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija.

Včasih spomin uhaja tudi na naše prve domobranske proslave. Udeležili so se jih številni domobranci. A danes? Komaj peščica je še tistih, ki so se rešili poboja. Ni več domobrantskih mater in očetov. Večina od njih je že v slavi, skupaj s svojimi dragimi. Na izpraznjena mesta stopajo njihovi sinovi in hčere, pa vnuki in vnukinje. Spomin pa se ohranja.

Že dolga leta je tudi tradicija, da je spominska proslava v popoldanskih urah. Začetek je bil napovedan ob 16. uri, a že mnogo prej so prihajali rojaki: za razgovor, obujanje spominov, molitev v cerkvi pred našo brezjansko Marijo Pomagaj ... Vsak obiskovalec je že pri vhodu dobil lično tiskan program svečanosti (izvirna zamisel in stvaritev naše umetnice Monike Urbanija Koprivnikar).

ŽALNA SVETA MAŠA

Spomin se je začel v cerkvi Marije Pomagaj z mašo, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev msgr. dr. Jure Rode. Somaševala sta msgr. Mirko Grbec

Molitev pred spomenikom. V prvi vrsti, domobranci

in salezijanec Dane Vrečar. Cerkev je bila polna, tako da je del vernikov sledil maši na dvorišču. Mašo je s petjem olepšal Mešani pevski zbor iz San Justa pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Posamezne dele maše je napovedoval inž. Tone Podržaj; berili sta brala predsednik Zedinjene Slovenije g. Franci Žnidar in podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc. Pri pridigi se je dr. Rode spomnil naših domobrancev, ki so darovali svoje življenje za domovino. Poudarjal je, da je prav naša cerkev Marije Pomagaj tudi spominska cerkev, in da govorimo o mučencih, saj so umrli za vero, ker so sredi velike preizkušnje ostali zvesti. Spraševal se je tudi, kaj pomeni biti domobranec danes. Gotovo je gojiti vrednote, v družini in družbi, za katere so oni darovali svoje življenje.

PRED SPOMENIKOM

Po končani maši smo se zbrali na dvorišču. Tam stoji spomenik vsem žrtvam vojne in revolucije. Ob strani spominska plošča izrecno opozarja, da so domobranci naši junaki. Na vsaki strani plošče sta bili izobešeni slovenska in argentinska zastava. Ob straneh spomenika pa dve goreči sveči: plamen spomina na pokojne.

V žalnem sprevedu so prinesli pred spomenik venec. Kot že nekaj let, venec nosi predsednik mladinskih organizacij, letos Luka Rome. Za njim so stopali prisotni preživeli domobranci: Bine Magister, Marko Kremžar, France Zorec, Jože Tomažević, Dušan Pip, Slavko Truden, Tone Kastelic in

Herman Zupan. Vsako leto se spomnimo katerega izmed njih, ki ga ob ponovnem srečanju ni več ... Venec je bil spleten iz samih rdečih nageljnov, saj je nagelj tisti cvet, ki je najbližji slovenski duši. Botroval mu je slovenski trak.

Nato je sledil trenutek, ki je posebej ganljiv. Vsako leto, vedno znova, se orisi-jo oči in strese duša. Trobenta je pozvala k molku. Franci Žnidar je iz nje privabil žalne zvoke, padlim v počastitev. Tišina je zavladovala po vsem območju Slovenske hiše. Spomin je potoval preko ogromnih razdalj, na obisk dragih pobitih v Rogu, na Teharjah, na Turjaku, v Grahovem, Grčaricah, v Hudi jami ... Slava njihovemu spominu!

Dr. Jure Rode je nato opravil molitve za pokojne, katerim so prisotni pobožno sledili in goreče odgovarjali. V dokaz, da nikdar ne pozabimo naših junakov in da smo zvesti njihovim idealom, smo vsi zapeli pesem »Mi legionarji, mi domobranci ...«

V DVORANI - ONE SE POSLAVLJAJO

Žalno slavlje se je nadaljevalo v dvorani škofa Rožmana, kjer so rojaki napolnili spodnji del in galerijo. Dvorana je bila posebej pripravljena za to priložnost. Spredaj na levi strani je bil govorniški oder, za njim pa so se od stropa do tal v slapu padale barve slovenske zastave, kronane domobrantskim orlom, delo mojstra Toneta Oblaka.

Prisotni domobranci. Priče in spomin

V globoki tišini je pred zbrane rojake stopil lic. Jože Oblak. Lepo je, da zadnja leta govorijo zastopniki našega drugega rodu. Celotno besedilo govora objavljamo na uvodnem mestu.

Kulturna akademija je nosila naslov »One se poslavljajo«. Ivana Tekavec je zamislila, v sklopu štirih prizorov, slovo hčera, mater, drage in sestre, od odhajajočih, pogrešanih, pobitih domobrancev. V poeziji (tudi pesmi) izražena čustva segajo globoko v srce, ko podoživljamo vso tragiko slovesa - za vedno.

Režijo prizorov je imela na skrbi Angelca Podržaj Miklič. Recitatorke so bile: Gabi Čamernik, Ani Groznik Puntar, Tinka Loboda Oblak, Gabi Malovrh, Metka Markovič Marinčič, Lučka Marinčič, Nadja Miklič, Martina Miklič, Valerija Oblak, Mikaela Puntar, Debora Štrubelj, Anika Urbančič, Katja Urbančič, Marta Urbančič Oblak.

S posebnimi vložki domobrantskih korčnic je sodeloval moški zbor, ki sta ga vodila prof. Andrejka Selan Vombergar in

Moški zbor, kjer lahko vidimo vrsto mladih fantov: spomin se nadaljuje ...

Andrej Selan.

Scena je bila izredna. Ozadje je v stilu kapele pokrivala čudovita slika žalostne Matere Božje z mrtvim Sinom v naročju. Naslikal jo je mojster g. Tone Oblak. Bila je povečana replika podobe iz Vetrinja, pred katero so molile in toliko solz pretočile naše matere in žene, ko so zvedele o usodi domobrancev.

Izbor recitacij (tudi Ivana Tekavec) je bil izreden. Navajamo jih tukaj. Uvod: URA ŽIVLJENJA - France Pajk. Slovo od očeta: JAZ ČUTIM - Olga Čekada / BELA BREZA / ROKE NAŠEGA OČETA - Ivanka Kozlevčar. Slovo od sina: DVE MATERI - Vladimir Kos / NE OBSOJAJTE ME, ČE IŠČEM GROB MOJH OTROK - Janez Kranjec. Slovo od dragega: POTONKE - Vladimir Kos / TVOJ VRT - Tine Debeljak / ZA TEBOJ II - France Balantič / ČAKALA BOM (Solospjev Lučka Marinčič). Slovo od brata: V ROGU LEŽI / VELIKA SOBOTA - Franc Pregelj.

Za zaključek pa so vse nastopajoče, pa tudi zbor in vsi prisotni molili Molitev za Slovenijo (II. Katoliški shod Slovencev v Argentini - odlomek).

Omenimo še zakulisne sodelavce. Luči in zvok: Aleksander Šuc; scenski mojster: Tone Oblak; izvedba scene: Andrej Golob in sodelavci; mikrofoni: Lučka Bergant Uštar. Posebna zahvala Folklorni skupini »Mladika«.

Komaj so se poleg zadnje besede molitve je mogočno zadonela pesem »Moja domovina«, ki najbolje ponazarja cilje borbe domobrancev med komunistično revolucijo. Pela je vsa dvorana.

S tem je bila akademija zaključena. Odhajali smo pretreseni. Polnila nas je zavest vztrajanja, zavesti, zvestobe pričevanju. Vsako leto se po vseh skupnostih Slovencev v Argentini, pa tudi drugih skupnostih po svetu, spominjamo žrtev vojne in revolucije. V spominu romamo k njim, da jim zagotovimo našo zvestobo. In vedno so naše duše polne žalosti, miline, hrepenjenja, ki se pretaka iz roda v rod - v hvaležnem spominu.

Tone Mizerit
Fotografije:
Marko
Vombergar

Eva Petrič v New Yorku

Reka nakupovalcev, ki se dnevno zliva po newyorški 5. aveniji, si lahko v teh dneh v izložbi slovite luksuzne veleblagovnice Bergdorf Goodman oči spočije na inštalaciji slovenske umetnice.

Inštalacija Gray Matter - Language of Shadows (Siva snov - jezik senc) slovenske umetnice Eve Petrič je na ogled v šestih izložbenih oknih znamenite newyorške trgovine Bergdorf Goodman.

Svoja dela so v izložbi trgovine na 5. aveniji v preteklosti razstavljali že številni razpiti umetniki, tudi Andy Warhol in Cy Twombly.

»Razstava je bila pred dvema letoma na ogled v Buenos Airesu, v kulturnem centru Borges. Zasnovala sem jo kot potujočo postavitev za javne prostore, še posebej takšne, v katerih se srečata komercialni in umetniški svet. Slike sem poslala tudi umetniškemu

direktorju Bergdorf Goodmana Davidu Hoeyju. Bile so mu všeč in zdaj so razstavljene,« je razložila Petričeva.

Bergdorf Goodman sodeluje z drugimi newyorškimi kulturnimi ustanovami, tudi z Metropolitanskim muzejem. Prek teh institucij pridejo do del umetnikov, ki jih v svojih izložbah predstavijo po navadi za teden ali dva. Petričeva je dobila na razpolago tri tedne.

Petričeva je v New Yorku živela in obiskovala gimnazijo, zato se je tudi zavedala pomena izložbenega prostora, mimo katerega se vsak dan sprehodi več kot milijon ljudi. K temu, da je napravila korak naprej, ji je pomagala tudi spodbuda nekdanje slovenske diplomatke Irene Mernik.

»Inštalacija izhaja iz moje knjige 'Gray Matter - Language of Shadows'. Zasnovana je na analogni črno-beli fotografiji, razviti in manipulirani v temnici. Vse podobe so moje sence, vendar pa namen ni prikaz avtoportreta, ampak prikaz sence, kot metafore za univerzalni jezik, vizualiziranje emocij, ki so nam vsem skupne, pa naj smo črni, beli, stari, mladi, moški ali ženske,« je pojasnila Petričeva.

Njene fotografije senc dopolnjujejo postavitev modnih kreatorjev, kot so Oscar de la Renta, Prada, Balenciaga in Valentino. Televizija CBS bo o razstavi in delu Petričeve jeseni poročala v svoji modni reviji Watch - in sicer v izdaji, posvečeni tednu mode.

Petričeva, ki živi in dela na Dunaju, ne počiva in že pripravlja samostojno razstavo, ki bo na ogled v Celovcu. Pri Bergdorf Goodmanu so jo povabili k sodelovanju pri še enem projektu, med drugim pa pripravlja tudi predstavitev knjige umetnika na Dunaju.

Bombonera v Križu

Zanimiv predlog o poimenovanju domačega nogometnega igrišča

Nogometno igrišče v Križu naj bo poimenovano po kriškem rojaku, velikem arhitektu Viktorju Sulčiču. Predlog je pred časom iznesel predsednik kriške srenje Claudio Stergonšek, domače nogometno društvo Vesna se je z njim strinjalo, pred kratkim pa sta ga z vprašanjem v zahodnokraškem rajonskem svetu uradno podprla tudi podpredsednik sosveta Jure Zeriali in Maria Grazia Villi (oba Demokratska stranka). V dokumentu sta spomnila, da bo 2. avgusta letos poteklo 40 let od Sulčičeve smrti v Buenos Airesu. Veliki Križan se je po prihodu fašizma na oblast zatekel v Argentino, kjer se je uveljavil kot arhitekt, pa tudi kot slikar in pesnik. Med drugim je projektiral stadion društva Boca Juniors v Buenos Airesu, slovito Bombonero, tržnico Abasto in številna druga poslopja.

ne šole Antona Martina Slomška v Mendoza. Ob čaju se je razvil pogovor na temo: Slovenski jezik - kaj novega? Nato sta z go. Darijo Mencin prisostvovala šolskemu pouku. Isti dan so nas obiskali vnuk ustanovitelja tečaja, Aleks Jerman z ženo Jerico ter Rok Klemenčič, učitelj iz Žiri.

Po dobi zimskih počitnic se je pričel drugi semester na tečaju.

V soboto, 4. avgusta je bil sestanek staršev na razredni ravni. Bila je dana možnost razgovora s predmetnimi profesorji. Srečanje je bilo sklenjeno z razdelitvijo spričeval z ocenami za prvo polletje.

V soboto, 1. septembra so se petošolci s petjem pri sv. maši zahvalili za uspelo abiturientsko potovanje po Sloveniji. Ob godu blaženega Antona Martina Slomška smo soboto 29. septembra poimenovali »Slomškov dan« in se vzornega vzgojitelja in velike-

ga Slovenca spomnili z molitvijo in razmišljanjem o njegovem delu, še posebno ob 150-letnici njegove smrti.

Se druge dejavnosti na tečaju: spomnili smo se v junijskih dneh na slovenske mučence - domobrance; 21. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije; dan vzgojitelja in študentskega dne. S posebno molitvijo pa prosili, da bi bil čim prej prištet k blaženim veliki slovenski misionar škof Friderik Baraga. Dijaki 3. letnika so obiskali zavetišče Don Orione ter Marijino svetišče Schonstatt. V sklopu predmeta Družbena vzgoja v 4. letniku je ga. Lenči Likozar Komar predavala na temo »Ceremonial in protokol«.

V soboto, 10. novembra je bila zaključna prireditev z zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval g. Franci Cukjati. Prireditev se je nada-

SLOVENCİ IN ŠPORT

ZMAGA V REYKJAVIKU

Slovenska nogometna reprezentanca je na šestih tekmah kvalifikacij za svetovno prvenstvo

leta 2014 v Reykjaviku premagala Islandijo s 4:2.

Za Slovenijo so igrali: S. Handanović, Brečko, Ilič, Cesar, Jokić, Kurtić, Krhin, Birs (od 90. Struna), Kirm, Kampl (od 73. Radosavljević), Novaković (od 86. Matavž). Za Slovenijo so bili uspešni Andraž Kirm v 11., Valter Birs v 31., ki je unovčil enajstmetrovko, Boštjan Cesar v 61. in Rene Krhin v 85.

Katanec je imel na voljo praktično vsa orožja razen poškodovanih Zlatana Ljubijankića, Dejana Lazarevića in Josipa Iličića. Po pričakovanjih je tekmo začel z identično postavbo kot proti Turčiji, le Jana Oblaka je v vratih zamenjal povratnik po poškodbi Samir Handanović.

Slovenski nogometaši so na Islandijo prišli po zmago, ki bi jih vsaj teoretično ohranila v boju za pot v Brazilijo. To so na tekmi prebratov tudi odnesli in tako še drugič zapored (po zmagi proti Turčiji) igrišče zapustili kot zmagovalci. Katančeva vrsta je tako naredila nov korak v pozitivno smer, pa čeprav obramba ni bila tako čvrsta kot proti Turkom.

Slovenija je z drugo zmago v teh kvalifikacijah zdaj pri šestih točkah in se je prebila na peto mesto skupine pred Ciper.

SREDOZEMSKÉ IGRE V TURČIJI

Na sredozemskih igrah, ki bodo od 20. do 30. junija v turškem Mersinu, bo nastopilo 145 slovenskih športnikov, od tega 78 v ženski ter 67 v moški konkurenci. Vodja slovenske delegacije v Turčiji bo Iztok Čop. Zaradi nemirov, ki so v zadnjih dneh zajeli Turčijo, pa odhod več kot 200-članske slovenske delegacije v Turčijo še ni potrjen.

OBVESTILA

PETEK, 14. junija:
Dušno pastirstvo vabi na koncert »V živi spomin«, Luka Debevec Mayer ob 20. uri. Zaželeni prispevki bodo za cerkev Marije Pomagaj.

SOBOTA, 15. junija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Poslovljni večer Rasti XLII v Slovenski hiši

NEDELJA, 16. junija:
Očetovski dan

ČETRTEK, 20. junija:
MTO od 10. ure dalje v Našem domu San Justo.

PETEK, 21. junija:
Srečanje Mladi stik za mlade od 15. do 18. leta, od 10. do 19. ure v domu Don Bosco (Cisneros 905, Ramos Mejía)

NEDELJA, 23. junija:
Domobranska proslava v Našem domu San Justo.

ČETRTEK, 27. junija:
ZSMŽ San Martin vabi na mesečni spominski sestanek v Domu ob 16. uri. (Zaradi državnega praznika 20. 6. en teden kasneje) Vsi pri srčno vabljeni!

SOBOTA, 29. junija:

Praznik slovenske državnosti

SOBOTA, 6. julija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 7. julija:
Proslava šolskih otrok na čast sv. Alojziju

SOBOTA, 13. julija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Igra »Barka brez ribiča«, v izvedbi mladine Našega doma, ob 20.30 uri v San Justu.

Srednješolski tečaj v letu 2012 (2)

Zaključimo z objavo poročila, ki ga je na občnem zboru krovnega društva Zedinjena Slovenija, v nedeljo 28. aprila, podala ravnateljica Slovenskega srednješolskega tečaja ravnateljica Marka Bajuka, prof. Neda Vesel Dolenc.

V soboto, 16. junija je bil poslovljni večer Rast-i XLI, s sv. mašo in kulturnim programom ob abiturientskem potovanju v Slovenijo. Od njih se je poslovila ga. ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in imela priložnostni nagovor. V imenu profesorskega zbora jim zaželela srečno pot ter bogatih in lepih doživetij.

V soboto, 7. julija je bil dan obiskov. V spremstvu žene veleposlanika R.S. ge. Darije Zorko Mencin, nas je obiskala prof. slovensščine in sociologije Barbara Fužir iz Slovenije, ki se je priključila učiteljskemu zboru dvojezič-

venskega jezika, ki jo organizira Filozofska fakulteta Ljubljanske univerze. Udeleženje je študentsko in po svetu RS. Abituriente so spremljali: Franci Žnidar, prof. Mirjam Mehle Javoršek, lic. Monika Oblak in Milan Magister.

Ravnateljica in podravnateljica sta zastopali tečaj na vseh uradnih prireditvah in sprejemih ter na Medorganizacijskem svetu.

Ob koncu še iskrena zahvala »Oznaniču« in tedniku »Svobodna Slovenija« za redno objavo koledarja in poročil o dejavnostih tečaja. Prat tako naša in moja osebna zahvala osebju Zedinjene Slovenije: dipl. novinarju Tonetu Mizeritu, lic. Tonči Vesel in Marti Petelin za storitve in sodelovanje.

To je bežen pregled dejavnosti Slov. sred. tečaja ravnateljica Marka Bajuka v letu 2012.

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

BREZPOSELNOST V MAJU

V Sloveniji je bilo konec maja 118.576 registriranih brezposelnih, kar je 2,3 odstotka manj kot aprila in 11 odstotkov več kot maja lani. Gre za največje znižanje števila brezposelnih na mesečni ravni letos, je objavil Zavod RS za zaposlovanje.

HRVATI BODO MORALI POČAKATI

Vlada je potrdila predlog zakona o uveljavitvi dvehletnega prehodnega obdobja za zaposlovanje in delo državljanov Hrvaške v Sloveniji po hrvaškem vstopu v EZ (1. julija 2013).

OBDAVČENJE NEPREMIČNIN

Finančno ministrstvo je v javno razpravo posredovalo predlog zakona o davku na nepremičnine. Obdavčene bodo vse vrste stavb in zemljišč, prihodki pa se bodo delili med državo in občinami. Davek naj bi bil uveden leta 2014. Osnova za obdavčitev bo posplošena tržna vrednost, ki je razvidna iz registra nepremičnin, stopnje davka pa bodo odvisne od vrste nepremičnin - stanovanjske nepremičnine bodo denimo obdavčene z 0,15-odstotno stopnjo, če niso zasedene, pa z 0,45-odstotno.

V KRŠKEM TUDI HIDROELEKTRARNA

Hidroelektrarna Krško, četrta med šestimi hidroelektrarnami na spodnji Savi, je tudi uradno odprta. V slovenski elektroenergetski sistem bo prispevala približno odstotek trenutne letne proizvodnje električne energije, naložba pa je skupaj stala približno 165 milijonov evrov.

NEVARNO »PLONKANJE«

Na Ekonomski fakulteti v Ljubljani so med običajnim preverjanjem identitete študentov na izpitu iz finančnega in poslovnega računovodstva ugotovili, da sta dve študentki zamenjali identiteto.

Zamenjava identitete sicer spada med težje kršitve po Pravilniku o disciplinski odgovornosti študentov Univerze v Ljubljani, za kar jima grozi začasna izključitev z Univerze v Ljubljani, ki lahko traja od 1 do 5 let, so zapisali na spletni strani fakultete.

Ker se dejanje preganja tudi po kazenskem zakoniku, kršiteljicama grozi denarna kazen ali zapor do 1 leta. O tem bo odločal sodnik glede na kazensko prijavo kriminalistov, ki so incident obravnavali in opravili temeljito zaslišanje.

PO SVETU

POPLAVE

Najhujše poplave v zadnjem desetletju, ki že več tednov povzročajo težave po srednji Evropi, so zahtevale najmanj 18 življenj. Najhujše so prizadele Avstrijo, Nemčijo, Češko in Madžarsko. Na srečo se Donava na Madžarskem počasi umirja, medtem pa Laba v Nemčiji še vedno ogroža številne prebivalce v svojem spodnjem toku. Na Slovaškem se morajo po upadanju Donave, ki je v državi minuli teden povzročila poplave, soočiti z novo nadlogo. Območjem ob reki namreč sedaj grozi »epidemija« komarjev. Vlada se že pripravlja na sprejetje ustreznih ukrepov. Umirjajo se tudi razmere v madžarski prestolnici Budimpešti. Gladina Donave, ki je v soboto 6. t. m. dosegla rekordnih 8,9 metra, je začela počasi padati. Kljub temu so morali preseliti na varno tisoč 500 ljudi, ki prebivajo blizu obrežja, prav tako pa še vedno veljajo izredne razmere.

MINISTRI ZA PROMET

V Luksemburgu so se sestali ministri članic Evropske unije, pristojni za promet. Ministri tokrat skušajo doseči dogovore, ki se nanašajo na večjo usklajenost železniškega sistema EU v sklopu četrtega železniškega svenja, letalsko varnost, opremo na ladjah EU ter pravilih, ki opredeljujejo primernost vozil za vožnjo po cestah in registracijo vozil. Dogovori o teh vprašanih bodo sicer šele izhodišča za pogajanja z Evropskim parlamentom. Poleg tega ministri preverjajo stanje glede načrta za povezovanje Evrope, ki vključuje vseevropska prometna, energetska in telekomunikacijska omrežja. Na programu je še razprava o prispevku evropske prometne politike h konkurenčnosti, rasti in ustvarjanju delovnih mest.

GOSPODARSKA ZNAMENJA

Indeks za vse članice OECD se je aprila v primerjavi s popravljeno marčno vrednostjo povzpел za slabo desetinko odstotka, na letni ravni pa se je zvišal za skoraj pol odstotka. Najbolj optimistična gospodarska znamenja po podatkih OECD še naprej prihajajo iz ZDA in z Japonske, kjer vrednost indeksa kaže na krepitev gospodarske rasti oziroma na rast nad dolgoletnim trendom. Znamenja izboljšanja gospodarske dejavnosti se še naprej kažejo tudi v območju evra. Na rast nad dolgoletnim tren-

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. Dvojčki-hčerki Franceta Malovrha in njegove zakonske družice Lenčke roj. Zupan je v soboto, 25. t.m., v župni cerkvi v Ramos Mejia krstil g. Janez Kalan, eno na ime Karla Klara, drugo na ime Klavdija Marija. Botrovala sta ga. Marija Drnovšek in ga. Julči Zupan. Srečni družini naše čestitke.

SLOVENSKA VAS

Blagoslovitev farne šole
Farna šola Marije Kraljice je začela delovati že v začetku meseca marca, ko se je pričelo novo šolsko leto. Odprt je bil otroški vrtec ter prvi nižji ter prvi višji razred. Maslednja leta je v načrtu pridružitve novih razredov vse dokler osnovna šola ne bo popolna. Šolo obiskuje večje število slovenskih otrok, in tudi v okolici živeči domačini so novo šolo z veseljem pozdravili ter takoj začeli pošiljati vanjo svojo mladino.

OBČNI ZBOR SKAD-A

Že v zgodnji uri v nedeljo 19. Maja se nas je zbralo lepo število akademikov in prijateljev, da se udeležimo IX študijskega dne ... Že proti večeru smo pričeli z rednim občnim zborom. Otvoril ga je predsednik Vital Ašič ... Po kratkem odmoru so sledile volitve novega odbora. Izvoljena je bila naslednja lista: predsednik Tine Debeljak, tajnik Tine Duh, blagajnik Božo Vivod, odborniki: Tone Mizerit, Jože Mozetič in Andrej Žužek ...

Svobodna Slovenija, 30. Maja 1963; št. 22

PAPEŽ JANEZ XXIII UMRL

...
Vrhovni poglavar Janez XXIII je umrl. Papež dobre volje je pobožno in resno umrl v svojem stanovanju apostolske vatikanske palače danes. 3. VI. 1963, v blagi navzočnosti svojih naintimnejši sodelavcev in zdravnikov, potem, ko je prejel zakramente sv. rimske Cerkve ...

Svobodna Slovenija, 6. junija 1963; št. 23

dom pa ne kaže v Franciji, ki se je znova znašla v recesiji. Gospodarska rast v Nemčiji se medtem po krajšem upadu dinamike vrača nazaj. Tudi v dolgoletnem gospodarskem bolniku Italiji vodilni kazalci zaznavajo pozitivno spremembo v gospodarski dinamiki. Za hitro rastoče države podatki OECD kažejo, da gre najslabše Rusiji, ki izgublja zagon, in Indiji, kjer vrednost kazalca kaže na rast pod trendom.

KMETIJSKA DEJAVNOST

Rast kmetijske proizvodnje se bo v prihodnje zelo upočasnila. Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo ter Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj v skupnem poročilu ugotavljata, da se bo kmetijska proizvodnja do leta 2022 na letni ravni krepila za poldrugi odstotek, medtem ko se je v minulih desetih letih za dobra dva odstotka. Širitev kmetijske dejavnosti glede na ugotovitve poročila zavirajo pomanjkanje nove kmetijske zemlje, rast stroškov in krepitev okoljskih pritiskov. Cene poljščin in mesnih izdelkov bodo glede na napoved na srednji rok zaradi počasnejše proizvodnje in močnejšega povpraševanja po hrani in biogorivih ostale nad zgodovinskim povprečjem.

MOBILNO GOSTOVANJE

Z vstopom Hrvaške v Evropsko unijo bodo tudi tam začela veljati evropska pravila, ki omejujejo cene mobilnih storitev. Te se prav s 1. julijem še dodatno znižujejo. Večina slovenskih operaterjev ocenjuje, da bodo cene za mobilno gostovanje pri naših južnih sosedih padle za približno 80 odstotkov.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CONMEMORACIÓN CENTRAL A LOS CAÍDOS

Como todos los años el primer domingo de junio, la Asociación Eslovenia Unida conmemoró a las víctimas de la segunda guerra mundial y la revolución en el territorio esloveno. La conmemoración es un modo de mantener vivo el recuerdo de los domobranci (guardia nacional) y demás víctimas que dieron su vida defendiendo a su familia y sus valores religiosos. La misa para el descanso de sus almas se ofreció en la iglesia Marija Pomagaj. Después del oficio religioso los presentes se reunieron frente al monumento que recuerda a los mártires. Allí se colocó una ofrenda floral y se realizó un minuto de silencio en respeto a los caídos. Luego se cantó una de las canciones que identificaban a los domobranci. En el salón principal del Centro Esloveno de la ciudad de Buenos Aires se oyeron las palabras centrales del orador de la jornada Jože Oblak. En sus palabras hizo un racconto histórico de la guerra y la revolución y resaltó la importancia de que las próximas generaciones no olviden esta etapa en la historia. Posteriormente, sobre el escenario un grupo de mujeres interpretó una selección de poesías alusivas a la conmemoración. El coro masculino de San Justo acompañó con canciones de la guardia nacional. (Pág. 1, 4 y 5)

UNA CONDENA DUDOSA

El ex primer ministro Janez Janša fue condenado en primera instancia por una denuncia de soborno. El caso ya lleva varios años y pese a la falta de pruebas y la afirmación de inocencia de los condenados, la jueza dictó una condena de 2 años de cárcel y pago monetario. Janša apelará la condena y afirmó que todo el proceso está orquestado por un complot político en su contra. (Pág. 1)

BORIS PAHOR CIUDADANO EUROPEO 2013

El escritor de Trieste, el esloveno Boris Pahor, recibirá a fines de agosto el premio Ciudadano Europeo 2013 que anualmente otorga el Parlamento Europeo. El premio se otorga a personas o grupos que se dedicaron al acercamiento y comprensión mutua entre las naciones de la Unión Europea. En su candidatura, se podía leer que como escritor, crítico e intelectual influyó de forma invaluable en la lengua eslovena y en el desarrollo cultural de la zona situada entre Italia y Eslovenia. El escritor, superviviente de un campo de concentración, recibirá la medalla cuando cumpla los 100 años. Boris Pahor es conocido en Europa por su obra literaria en la que narra los horrores de los campos de concentración nazis en Eslovenia y la minoría eslovena en Italia. (Pág. 1)

90 AÑOS DE LA SEÑO ANGELCA

El sábado 1º de junio próximo pasado la familia de Naš dom en San Justo festejó los 90 años de Angelca Klanšek que un 30 de mayo nació en Simrt, región de Dolenjska. La 'gospodična' Angelca, como todos la conocen, fue una de las tantas que debió emigrar tras la segunda guerra mundial. Ya en el campo de refugiados se dedicó a los más pequeños. En la Argentina fundó, hace más de 60 años al curso de idioma esloveno Balantičeva šola donde ejerció como maestra seis décadas, cinco de las cuales fue también su directora. El festejo por el cumpleaños comenzó con una misa en agradecimiento, en el salón de Naš dom. Luego siguieron muchas sorpresas para la agasajada, hasta la torta que coronó la velada. (Pág. 3)

CEREMONIAL EN EL MUNDO

La Asoc. de esposas de embajadores acreditados (ADEA), en colaboración con la Academia Argentina de Ceremonial invitan a participar en la exposición internacional [El ceremonial en las mesas del mundo] que se realizará en la embajada de Rumania (Arroyo 962-970, C.A.B.A.) el día martes 18 de junio de 18.30 a 21.30. La adhesión será de \$ 100.-. Se podrá visitar las mesas desde las 14 hs. (\$50.- de 14 a 17 hs.) para comprender las diferentes tradiciones y culturas a través de la Muestra de Exhibición de Decoración de las Mesas y el estilo de servir. Reserve su entrada: Sra. Mireille Tardieu (mireilletardieu@hotmail.com o 15-5414-3545)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Žnidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com Za Društvo ZS: Franci Žnidar / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Jože Oblak, Marko Vombergar in Neda Vesel Dolenc.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI**TURIZEM****TURISMO BLED**

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI**Dobovšek - odvetniki**

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba.

Apetit *sabor europeo*
Reservacije: 4658 4 1 5 8 .
Avellane-

da 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

POSREDOVANJA**PATAGONIA Storitve**

María Cristina Breznikar Rant s.p.

Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

Že dvaindvajset let imamo Slovenci svojo državo. Zato bomo skupaj slavili

PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

v soboto, 29. junija 2013 v Slovenski hiši v Buenos Airesu

ob 19. uri sv. maša za vse pokojne in žive slovenske javne delavce
ob 20. uri slavnostna akademija v dvorani in prijateljska večerja
Nakaznice za večerjo lahko dobite
pri predsednikih krajevnih domov, ali po telefonu na 4636-0841.

Rojaki-narodnjaki pristrčno vabljeni!

OSEBNE NOVICE**Nova diplomantka**

Na ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani je **Ana Clara Hostnik** diplomirala kot ekonomistka, smer računovodstvo in revizija. **Čestitamo in želimo obilo uspehov!**

Smrt

V Carapachayu je umrl **Mirko Vasle** (89); v Slovenski vasi Rezka Habič (87). **Naj počivata v miru!**

Razstava o ceremonialu

Gospa Darja Zorko Mencin, žena slovenskega veleposlanika, ki je predsednica društva žen akreditiranih veleposlanikov (ADEA), nam je poslala vabilo za posebno razstavo »Ceremonial na mizah sveta«. Zanimivo posredovanje medkulturne dediščine bo potekalo na veleposlaništvu Romunije, cesta Arroyo 962-970 (1007) Buenos Aires. Otvoritev bo v torek 18. junija od 18.30 do 21.30, s posebnim sledečim koktailom (prispevek 100 pesov). Razstava se lahko obiše tudi od 14. Do 17. Ure (prispevek, 50 pesov. Vstopnice lahko rezervirate pri ge. Mireille Tardieu (mireilletardieu@hotmail.com) ali na tel. 15-5414-3545)

**Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)**

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:
ponedeljek, sredo in petek, od 10. do 19. ure.
Hvala za razumevanje!

Naš dom**San Justo****DOMOBRANSKA PROSLAVA**

Nedelja, 23. junija 2013

Ob 8. uri sv. maša v sanhuški stolnici za pobite domobrancelje in ostale žrtve komunistične revolucije.

Nato v Našem domu:

Polaganje venca in molitev pred spomenikom Franceta Balantiča.

Spominska akademija v dvorani na čast padlim v režiji ge. Tatjane Modic Kržišnik.

Slavnostni govornik: prof. Franci Sušnik.

*»Pridite k meni vsi, ki ste žalostni,
in jaz vas bom potolažil.«
(Mt 11, 28)*

Prijateljem in znancem sporočamo, da nas je v ponedeljek, 3. junija 2013 v 101. letu starosti zapustil naš ljubi očka

Jože Petelin

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga prišli kropiti in spremljali na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo g. Franciju Cukjatiju za darovano sv. mašo ob krsti in molitve.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Žalujoči:

sinovi: **Jože** z ženo **Marijo roj. Mehle, Janez** in **France**,
vnuki **Ana Marija, Marta** in **Damjan**,
nečak in nečakinje
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Slovenija, Toronto.

Mladinska igra
“BARKA BREZ RIBIČA”

V soboto 13. julija ob 20.30 uri.
SDO-SFZ SAN JUSTO

MTO
20. JUNIJA
V NAŠEM DOMU
OB 10. URI

HIPOLITO YRIGOYEN 2756 SAN JUSTO

*»Jaz sem vstajenje in življenje.
Kdor veruje v mene, bo živel, tudi če umrje«
(Jn 11, 25)*

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da je 8. junija 2013, v 90. letu starosti, odšel v večnost naš ljubi mož, oče, stari oče, gospod

Mirko Vasle

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga kropili in spremljali na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo g. prelatu Juretu Rodetu za pogrebno sveto mašo in župniku Marcelu Mazzitelliju za molitve na pokopališču.

Žalujoči:

žena **Mija**;
hčerki **Metka** z družino in **Marija**;
sinova **Mirko** in **Juan** z družinama;
vnuki **Gabrijela, Danijel, Tatjana, Marjana,**
Tomaž, Barbara in **Andrej.**

Argentina, Slovenija

»Jaz sem pot, resnica in življenje.«

V globoki žalosti sporočamo prijateljem in znancem, da je 2. junija, po dolgi bolezni, umrla v Illinois, ZDA, gospodična

Katica Markošek

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Družine **Kožar, Bugar** in **Indihar.**

Združene države, Argentina, Slovenija,